

BÖLÜM 3

DALCROZE ÖĞRETİM YÖNTEMİNE DAYALI OKUL ÖNCESİ MÜZİK EĞİTİMİNİN ÖĞRENCİLERİN SOSYAL BECERİ GELİŞİMİNE ETKİLERİ¹

Elvan GÜN²

Melike AKSAN³

GİRİŞ

Günümüze kadar bütün kültürlerin müziklerinde ritim, müzik deneyiminin ve anlayışının merkezinde yer almıştır. Müzik eğitimi pedagojisinde her yaklaşım, ritim öğretmek için kendine özgü yöntem ve teknikler önermektedir (Dalby, 2005). Müziğin etki gücünün yüksek ve disiplinlerarası bir sanat olması, özellikle araştırma alanlarında çok farklı bilim dalları ile birleştirilerek çalışılmasını gerektirmektedir. Bu bilim dallarının başında da eğitim bilimleri gelmektedir.

Gelişmiş ülkelerin eğitim programlarında önemli bir yeri olan müzik eğitiminin, özellikle erken yaş çocuk gelişimine etkisine yönelik çalışmalar yapılmıştır (Dalby, 2005; Simpson, 2003) Bunun yanında, müziğin çocuk gelişimindeki psikolojik etkilerine yönelik çalışmalar da literatürde mevcuttur (Pasiali ve Clark 2018; Wang 2008). Ancak ülkemizde bu anlamda yapılmış araştırmaların ve özellikle özel öğretim yöntemlerine ilişkin çalışmaların az olduğu görülmektedir.

Kocabaş ve Selçioğlu (2006), müzik alanında geliştirilen özel öğretim yöntemlerinin öğrencilerin birçok yönden gelişimini desteklediği bilinmesine rağmen, gerek sınıf gerekse müzik öğretmenleri tarafından kullanılmadığını ve öğretmenlerin bu alanda yeterli bilgi birikimine sahip olmadıklarını ortaya koymuştur.

Bu çalışma okul öncesi dönemde müzik eğitiminde Dalcroze yöntemini ele almakta ve bu yöntemle müzik eğitiminin öğrenme alanlarına yönelik etkinlikleri değerlendirilmeye çalışılmaktadır. Öğrencilerin sosyal becerilerini geliştiren Dalcroze yöntemi ayrıca onların müziğin ritmik öğelerini algılamalarına yardımcı olmaktadır.

¹ Bu çalışma Elvan Gün danışmanlığında Melike Aksan tarafından hazırlanan "Dalcroze öğretim yöntemi ile yapılan okul öncesi müzik eğitiminin öğrencilerin sosyal beceri gelişimine etkileri" isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Dr. Öğretim Üyesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, egun@mehmetakif.edu.tr

³ Öğretmen, Balıkesir Sınay Koleji, melike.aksan1990@gmail.com

Hem okul öncesi öğretmenlerine hem de müzik öğretmenlerine Dalcroze öğretim yöntemi hakkında bilgi vermek, bu yöntemi geliştirmek ve yaygınlaştırmak amacıyla hizmet içi eğitim programları düzenlenebilir.

Dalcroze öğretim yöntemi ile kendi müzikal-kültürel kimliğimizin yeni nesile aktarılması ve bu yaklaşım üzerine çalışmalar yapılarak pek çok ülkede olduğu gibi ülkemizde de okul öncesi müzik repertuarlarının geliştirilmesine katkı sağlanabilir.

KAYNAKLAR

- Abramson, R. M. (1980). Dalcroze-based improvisation. *Music Educators Journal*, 66(5), 62-68.
- Akkök, F. (1996). *İlköğretimde sosyal becerilerin geliştirilmesi. Öğretmen El Kitabı*. İstanbul: Özgür Yayınları.
- Avcıoğlu, H. (2005). *Etkinliklerle sosyal beceri öğretimi*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2008). *Deneyisel desenler: Öntest -sontest kontrol grubu desen ve veri analizi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cardledge, G. F. & Milburn, J. (1980). *Teaching social skills to children*. New York: Pergamon Pres.
- Choksy, L., Abramson, R. M., Gillespie, A., Woods, D., & York, F. (1986). *Teaching music in the twentieth century*. New Jersey: Prentice-Hall, Inc. Engle wood Cliffs, Retrieved from <https://www.amazon.com/Teaching-Music-Twentieth-Century-Choksy/dp/013892662X>
- Çetin, F., Bilbay, A. ve Kaymak, D. (2002). *Araştırmadan uygulamaya çocuklarda sosyal beceriler grup eğitimi*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Dalby, B. (2005). Toward an effective pedagogy for teaching rhythm: Gordon and beyond. *Music Educators Journal*, 92(1), 54-60.
- Doğan, F. ve Altay, F. (1996). *Sportif ve ritmik jimnastik*. Ankara: Ünal Ofset.
- Durualp, E. ve Aral, N. (2010). Altı yaşındaki çocukların sosyal becerilerine oyun temelli sosyal beceri eğitiminin etkisinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(39), 160-172.
- Dündar, M. (2003). *Anaokulu ve ilköğretimin birinci sınıfında ritim eğitimi*. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 171-180.
- Ediger, M. (1999). Appraising learner progres in the social studies. *Educational Resources Information Center*, 1, 1-12.
- Erdal, G. (2005, Nisan). Müzik öğretim yöntemlerinden dalcroze metodu ve kullanımı. *Erciyes Üniversitesi Müzik Sempozyumu Bildirisi*, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Esmegül, P. ve Çaydere, Ö. (2015). Müzik öğretim yöntemi konulu araştırmaların incelenmesi. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, 51, 398-413.
- Gürgen, E. T. (2006). Müzik eğitiminde yaratıcılığı geliştiren yöntem ve yaklaşımlar. *Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(12), 81-93.
- Juntunen, M. L. (2016). *The dalcroze approach: experiencing and knowing music through the embodied exploration*. Oxford: Oxford University Press, Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/291284934> The Dalcroze Approach Experiencing and Knowing Music through

- the Embodied Exploration In CR Abril B Gault Eds Approaches to Teaching General Music Methods Issues and Viewpoints.
- Kihoro, M. F. (2016). Ignore it at your own peril: Using music to enhance the quality of education. *International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development*, 5(2), 77-85.
- Kocabaş, A. ve Selçioğlu, E. (2006). İlköğretim okulları 4. ve 5. sınıflarında müzik dersinin gerçekleştirme düzeyi ve öğrencilerin beklentilerine ilişkin görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(19), 59-69.
- Koç, E. (2006). Selçuk Üniversitesi mesleki eğitim fakültesinin çocuk gelişimi ve eğitimi ile anasınıfı bölümlerinde okutulan müzik öğretimi derslerinin genel durumunun değerlendirilmesi (Yüksek lisans tezi).
- Küpana, M. N. (2015). Social emotional learning and music education. *Journal of Art Education*, 3, 75-88.
- Özal, K. (2007). *Dalcroze metodu*. Samsun: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Özevin, B. (2006). Oyun, dans ve müzik dersine ilişkin motivasyon ölçeği. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi*, Pamukkale Üniversitesi, Denizli. <http://muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/pamukkale/B-Ozevin.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Öziskender, G. ve Güdek, B. (2013). Orff yaklaşımı ile yapılan okul öncesi müzik eğitiminin öğrencilerin sosyal becerilerinin gelişimine etkileri. *Electronic Turkish Studies*, 8(3), 213-232.
- Özmenteş, G. ve Bilen, S. (2005). Dalcroze eurhythmics öğretiminin müziksel beceriler, müzik dersine ilişkin tutumlar ve müzik yeteneğine ilişkin özgüven üzerindeki etkileri. *İnönü Üniversitesi Eğitimi Fakültesi Dergisi*, 6(10), 87-102.
- Palut, B. (2003). *Sosyal gelişim ve arkadaşlık ilişkileri. Gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar*. İstanbul: Morpa Yayıncılık.
- Pasiali, V. & Clark, C. (2018). Evaluation of a music therapy social skills development program for youth with limited resources. *Journal of Music Therapy*, 55(3), 280-308.
- Pekdoğan, S. (2016). 5- 6 yaş çocukların sosyal becerilerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(4), 1946-1965.
- Simpson, J. (2013). The effect of music therapy on social skills training in a preschool setting (Doctoral thesis). Retrieved from <https://pdfs.semanticscholar.org/3db3/d5cde04913549e6ad7aa04e-bc4943dc6fe6.e.pdf>
- Şahin, C. (2001a). Sosyal beceri ve sosyal yeterlilik. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 11-19.
- Şahin, C. (2001b). Yurt dışı yaşantısı geçiren ve geçirmeyen lise öğrencilerinin sosyal beceri düzeyleri. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 1-9.
- Toksoy, A. C. ve Beşiroğlu, Ş. (2006). Orff yaklaşımı çerçevesinde İlköğretim I. kademesinde müzik ve hareket eğitimine başlangıç için bir model önerisi. *İstanbul Teknik Üniversitesi Dergisi*, 3(2), 23-34.
- Uzamaz, F. (2000). Ergenlerde sosyal beceriler ve değerlendirme yöntemleri. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(6), 49-58.
- Wang, D. P. C. (2008). The quantifying analysis of effectiveness of music learning through the dalcroze musical method. *US-China Education Review*, 5(9), 32-41. Retrieved from <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.1007.3411&rep=rep1&type=pdf>
- Yıldırım, K. (2009). Kodaly yönteminin ilköğretim öğrencilerinin keman çalma becerisi, özyeterlilik algısı ve keman çalmaya ilişkin tutumları üzerindeki etkisi Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Doktora tezi).
- Yüksel, G. (1999). Sosyal beceri eğitiminin üniversite öğrencilerinin sosyal beceri düzeyine etkisi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 11(11), 37-47.